

Dosarul nr. 3ra-738/20

Prima instanță: Judecătoria Cimișlia, sediul Central (jud: V. Potlog)

Instanța de apel: Curtea de Apel Comrat (jud: D. Fajenco, Șt. Starciuc, L. Caraianu)

ÎNCHEIERE

29 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului depus de Consiliul sătesc Sagaidac, raionul Cimișlia și Primarul satului Sagaidac, raionul Cimișlia, reprezentați de avocatul Ion Stegărescu,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Gospodăria Țărănească „Munteanu Vladimir Tudor” și Vladimir Munteanu împotriva Consiliului sătesc Sagaidac, raionul Cimișlia și Primarului satului Sagaidac, raionul Cimișlia cu privire la contestarea actului administrativ, obligarea emiterii actului administrativ, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 17 martie 2020 a Curții de Apel Comrat, prin care a fost admis apelul depus de Vladimir Munteanu și Gospodăria Țărănească „Munteanu Vladimir Tudor”, a fost casată integral hotărârea din 24 iulie 2019 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Central și a fost emisă o nouă decizie de admitere parțială a acțiunii,

c o n s t a t ă:

La 20 iulie 2018 GȚ „Munteanu Vladimir Tudor” și Vladimir Munteanu au depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului sătesc Sagaidac, raionul Cimișlia și Primarului satului Sagaidac, raionul Cimișlia cu privire la contestarea actului administrativ, obligarea emiterii actului administrativ, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii au indicat că la 27 aprilie 2018 a fost expediat în adresa Primarului satului Sagaidac, r-nul Cimișlia o cerere privind cumpărarea terenului aferent cu destinație agricolă cu numărul cadastral xxxxx, suprafața de 1,4568 ha, la 8 construcții cu suprafața totală de 3910,9 m², proprietatea GȚ „Munteanu Vladimir Tudor”, cotă parte de 1,0%, cu anexarea înscrisurilor.

Au menționat că potrivit Regulamentului cu privire la vânzarea-cumpărarea locațiunea/arenda terenurilor aferente, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1428 din 16 decembrie 2008, primarul era obligat să înregistreze cererea și în termen de 30 de zile din data depunerii cererii să efectueze mai multe acțiuni de pregătire a materialelor pentru emiterea unei decizii a consiliului local.

Astfel, au susținut că Primarul satului Sagaidac, raionul Cimișlia contrar prevederilor legale, nu a întocmit și nici nu a prezentat cumpărătorului, în termen de 30 de zile un răspuns în scris cu anexarea borderoului de calcul a prețului de vânzare a terenului aferent, cu indicarea motivelor ce fac imposibilă vânzarea-cumpărarea terenului.

Au relatat că Primarul satului Sagaidac, raionul Cimișlia contrar art. 29 din Legea privind administrația publică locală cu nr. 436 din 28 decembrie 2006 și Regulamentului cu privire la vânzarea-cumpărarea locațiunea/arenda terenurilor aferente, aprobat prin Hotărârea Guvernului cu nr. 1428 din 16 decembrie 2008, nu și-a îndeplinit obligațiunile de serviciu, iar prin decizia cu nr. 05/07 din 27 iunie 2018 a Consiliului sătesc Sagaidac, raionul Cimișlia neîntemeiat a dispus respingerea cererii GȚ „Munteanu Vladimir Tudor” de cumpărare a terenului aferent.

Reclamanții și-au întemeiat acțiunea pe prevederile art. 16, 25 alin. (1) lit. b) din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, art. 29 alin. (1) lit. t), art. 32 alin. (1) din Legea privind administrația publică locală nr. 436 din 28 decembrie 2006, art. 4 alin. (4) din Legea privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului nr. 1308 din 25 iulie 1997.

Au solicitat anularea parțială a decizia nr. 05/07 din 27 iunie 2018 a Consiliului sătesc Sagaidac, raionul Cimișlia în partea ce ține de respingerea cererii GȚ „Munteanu Vladimir Tudor” de a cumpăra terenul aferent; obligarea Consiliului sătesc Sagaidac, raionul Cimișlia să emită actul administrativ și anume decizia privind vânzarea-cumpărarea terenului cu destinație agricolă cu nr. cadastral xxxxx, suprafața de 1,4568 ha, aferent la 8 construcții cu suprafața totală de 3910,9 m², proprietatea GȚ „Munteanu Vladimir Tudor” cotă-parte de 1,0% și anume: construcția-depozit cu nr. cadastral xxxxx, suprafața de 502,0 m²; construcția-depozit cu nr. cadastral xxxxx, suprafața de 2159,3 m²; construcția-depozit cu nr. cadastral xxxxx, suprafața de 72,0 m²; construcția-depozit cu nr. cadastral xxxxx, suprafața de 61,9 m²; construcția-garaj cu nr. cadastral xxxxx, suprafața de 299,2 m²; construcția-accesorie cu nr. cadastral xxxxx, suprafața de 275,1 m²; construcția-garaj cu nr. cadastral xxxxx, suprafața de 444,7 m²; construcția-garaj cu nr. cadastral xxxxx, suprafața de 96,7 m²; cântar cu nr. cadastral xxxxx; depozit pentru grăunțe-șopron cu nr. cadastral xxxxx; încasarea din contul Primarului satului Sagaidac, raionul Cimișlia în beneficiul lui Vladimir Munteanu a prejudiciului moral în mărime de 10000 lei cauzat pentru neexaminarea în termenul legal a cererii prealabile, precum și a cheltuielilor de judecată pentru examinarea cauzei.

Prin hotărârea din 24 iulie 2019 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Central, cererea de chemare în judecată a fost respinsă ca tardivă și neîntemeiată.

Prin hotărârea suplimentară din 16 septembrie 2019 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Central, a fost încasat de la GȚ „Munteanu Vladimir Tudor” în beneficiul Primăriei satului Sagaidac, raionul Cimișlia cheltuielile de asistență juridică în mărime de 10 000 lei.

La 24 iulie 2019 Vladimir Munteanu și Gospodăria Țărănească „Munteanu Vladimir Tudor” au depus apel împotriva hotărârii din 24 iulie 2019 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Central.

Prin decizia din 17 martie 2020 a Curții de Apel Comrat, a fost admis apelul depus de Vladimir Munteanu și GȚ „Munteanu Vladimir Tudor”, a fost casată

integral hotărârea din 24 iulie 2019 a Judecătorei Cimișlia, sediul Central și a fost emisă o nouă decizie de admitere parțială a acțiunii. A fost anulată decizia nr. 05/07 din 27 iunie 2018 a Consiliului sătesc Sagaidac, raionul Cimișlia prin care s-a refuzat acceptarea cererii lui Vladimir Munteanu privind cumpărarea terenului aferent, ca emisă contrar prevederilor legale. A fost obligat Consiliul sătesc Sagaidac, raionul Cimișlia să examineze cererea GȚ „Munteanu Vladimir Tudor” privind vânzarea-cumpărarea terenului aferent construcțiilor depozit și garaj. În rest, pretențiile din cererea de chemare în judecată au fost respinse ca nefondate.

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel a reținut ca fiind greșită concluzia primei instanțe referitoare la respingerea acțiunii ca tardivă și neîntemeiată.

În acest sens, cu referire la concluzia primei instanțe precum că acțiunea ar fi tardivă, instanța de apel a menționat că reclamantul a contestat decizia nr. 05/07 din 27 iunie 2018 a Consiliului sătesc Sagaidac, raionul Cimișlia și nu faptul că nu i s-a dat răspuns în termen de 30 de zile.

Astfel, cu trimitere la prevederile pct. 17 din Hotărârea Guvernului pentru aprobarea Regulamentului cu privire la vânzarea-cumpărarea locațiunea/arenda terenurilor aferente nr. 1428 din 16 decembrie 2008, instanța de apel a reținut că la caz, nu este necesară respectarea procedurii prealabile, deoarece norma legală nu prevede o astfel de procedură.

La fel, Curtea de Apel Comrat a considerat întemeiată pretenția cu privire la anularea deciziei nr. 05/07 din 27 iunie 2018 a Consiliului sătesc Sagaidac, raionul Cimișlia în partea ce ține de respingerea cererii GȚ „Munteanu Vladimir Tudor” de a cumpăra terenul aferent, având în vedere că actul administrativ contestat a fost emis contrar prevederilor legale, temei pentru care s-a ajuns la necesitatea anulării acestuia.

În consecință, Curtea de Apel Comrat a conchis că prima instanță nu a dat o apreciere obiectivă probelor administrate, nu a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei și greșit a aplicat normele de drept material.

La 16 iunie 2020 prin intermediul poștei electronice și la 17 iunie 2020 prin intermediul Oficiului Poștal, Consiliul sătesc Sagaidac, raionul Cimișlia și Primarul satului Sagaidac, raionul Cimișlia, reprezentați de avocatul Ion Stegărescu, au depus recurs împotriva deciziei din 17 martie 2020 a Curții de Apel Comrat.

În susținerea recursului au invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o neîntemeiată și ilegală prin faptul că au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material, precum și nu au fost constatate și elucidate pe deplin toate circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei.

Au declarat că la depunerea cererii de chemare în judecată nu a fost respectată procedura prealabilă, cât și a fost omis termenul de adresare în instanța de contencios administrativ.

În acest sens, au relatat că cererea de cumpărare a terenului aferent a fost primită de Primăria satului Sagaidac prin aviz recomandat la 4 mai 2018, iar acțiunea a fost depusă la 20 iulie 2018, peste termen și fără solicitarea de repunere în termen, precum și fără respectarea procedurii prealabile.

Recurenții au solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii de respingere a cererii de

chemare în judecată în legătură cu omiterea termenului de prescripție, sau dispunerea încetării procesului ori scoaterea cererii de pe rol dacă există temeiurile prevăzute la art. 265 și 267 Cod de procedură civilă, sau remiterea cauzei la rejudecare.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ, reține că prin Legea nr.116 din data de 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova, iar în condițiile art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 1 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 244 alin.(1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

La caz, Curtea de Apel Comrat a pronunțat decizia contestată la 17 martie 2020. Totodată, se constată că decizia instanței de apel a fost notificată recurenților în data de 22 mai 2020, ceea ce se confirmă prin avizele de recepție a scrisorilor recomandate (f.d. 181, 184, 185).

Astfel, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că recurenții, s-au conformat prevederilor legale și au depus recursul la 16 iunie 2020, în termenul prevăzut de art. 245 Cod administrativ.

La 22 iunie 2020 și la 3 iulie 2020, în adresa GȚ „Munteanu Vladimir Tudor” și Vladimir Munteanu a fost expediată copia recursului, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței.

Intimații, deși au recepționat recursul la 26 iunie 2020 și 17 iulie 2020, fapt ce rezultă din avizele de recepție a scrisorilor recomandate (f.d.207, 210), nu și-au valorificat dreptul procedural de depunere a referinței.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Consiliul sătesc Sagaidac, raionul Cimișlia și Primarul satului Sagaidac, raionul Cimișlia, reprezentati de avocatul Ion Stegărescu, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246, alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă

caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea *Helmers c. Suediei* 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara

inadmisibil recursul depus de Consiliul sătesc Sagaidac, raionul Cimișlia și Primarul satului Sagaidac, raionul Cimișlia, reprezentați de avocatul Ion Stegărescu.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Consiliul sătesc Sagaidac, raionul Cimișlia și Primarul satului Sagaidac, raionul Cimișlia, reprezentați de avocatul Ion Stegărescu, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Maria Ghervas

Nina Vascan